

בתי המשפט

בשא 013221/07
בתיק עיקרי: א 000603/07
תאריך: 04/11/2007

בית משפט מחוזי חיפה
בפני: כב' הרשמת ת. שרון-נתנאל

בעניין:	מיקרו סוויס בע"מ	דניאל בוסתנאי ואח'	המבקשת/הנתבעת
	ע"י ב"ב עו"ד	ע"י ב"ב עו"ד	
		- נ ג ד -	
	תור גל בע"מ	אלון הוברמן ואח'	המשיבה/התובעת
	ע"י ב"ב עו"ד		

החלטה

בפניי בקשה לחייב את המשיבה בהפקדת ערובה, להבטחת הוצאותיה של המבקשת.

מדובר בתביעה ע"ס 5 מיליון ₪ (לצרכי אגרה), אשר הגישה המשיבה כנגד המבקשת, בטענה כי המבקשת לא שילמה למשיבה את אשר התחייבה לשלם עבור שירותי הסעות שקיבלה מהמשיבה, על פי התקשרות חוזית שהחלה בשנת 1997 והסתיימה בחודש יוני 2006. בכתב התביעה נתבעים הפרשי שער דולר עבור תשלומים, אשר שולמו החל משנת 1999 ועד לשנת 2006 ועד בכלל וכן נתבעים תשלומים בחסר (על פי הנטען) החל משנת 2001 וכלה בשנת 2005 ועד בכלל.

סך החוב הנטען הינו מעל 16 (שישה עשר) מיליון ₪, אולם התביעה הועמדה, כפי הנאמר בה, לצרכי אגרה, על 5 (חמישה) מיליון ₪.

בכתב ההגנה נטען, בין היתר, כי הצדדים פעלו, בשיתוף פעולה ובהסכמה מלאה, במשך 9 שנים, כי דרישותיה של המשיבה הועלו רק לאחר סיום ההתקשרות ביניהם וכי את החשבונות לתשלום הנפיקה המשיבה עצמה.

בבקשה דגן נטען עוד, כי התביעה הינה תביעת סרק וכי המשיבה נעדרת כל יכולת כלכלית ולכן קיים חשש כבד כי, עת תידחה התביעה, לא תוכל המשיבה לשלם ההוצאות שיושטו עליה.

לבקשתה צירפה המבקשת תדפיס דו"ח המשיבה ברשם החברות, ממנו עולה, כי על נכסי המשיבה רשומים 34 שעבודים שונים, את מכתבה של המשיבה אל המבקשת מיום 4.6.06 בו מעידה המשיבה על עצמה, כי היא נמצאת "במצב כלכלי קשה ותפקודה רעוע" ומפנה לסעיפים 16 ו- 22 לכתב התביעה, בהם מציינת המשיבה עצמה את מצבה הכלכלי הקשה.

בתי המשפט

בשא 013221/07
 בתיק עיקרי: א' 000603/07
 תאריך: 04/11/2007

בית משפט מחוזי חיפה
 בפני: כב' הרשמת ת. שרון-נתנאל

המבקשת מבססת בקשתה על סעיף 353א' לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "החוק"), אשר זה לשונו:

"353א ערובה להוצאות משפט

הוגשה לבית משפט תביעה על ידי חברה או חברת חוץ, אשר אחריות בעלי המניות בה מוגבלת, רשאי בית המשפט, לבקשת הנתבע, להורות כי החברה תיתן ערובה מספקת לתשלום הוצאות הנתבע אם יזכה בדיון, ורשאי הוא לעכב את ההליכים עד שתינתן הערובה, אלא אם כן סבר כי נסיבות הענין אינן מצדיקות את חיוב החברה או חברת החוץ בערובה או אם החברה הוכיחה כי יש ביכולתה לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדיון." (ההדגשות, כאן ובהמשך – אינן במקור).

בטיעוניה מפנה המבקשת ללשונו של סעיף 353א' הנ"ל, ולפסיקה אשר קבעה, כי הכלל הוא שחברה בע"מ תחוייב בהפקדת ערובה. לחילופין מבוססת הבקשה על סעיף 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

המשיבה מתנגדת לבקשה וטוענת, כי תביעתה מבוססת היטב וכן, כי מצבה הכלכלי "התייצב והשתפר באופן ניכר במהלך השנה האחרונה" ולכן אין עילה לחיובה בהפקדת ערובה. המשיבה טוענת, כי מטבע הדברים חברת הסעות רוכשת כלי רכב במימון בנקאי, הכרוך בשעבודים וכי מותוך 79 שעבודים שונים, שנוצרו במהלך השנים, הוחזרו במלואן 45. כן צירפה המשיבה לתגובתה אישור מרואה החשבון שלה, לפיו המשיבה מבוססת כלכלית עקב עסקאות עם חברות גדולות לטווח ארוך, כי היא נוהגת להגיש דיווחיה במועד וכי אין לה כל חוב לרשויות המיסים. בנוסף מצויין באישור, כי לחברה הון עצמי המוערך מעל 250,000 ₪, כך שלא תהיה לה כל בעיה לגייס את סכום ההוצאות.

דיון:

תיקון מספר 3 לחוק, אשר הוסיף לחוק את סעיף 353א', החזיר על כנה את סמכות בית המשפט לחייב חברה בערובה להוצאות, סמכות אשר היתה קבועה בסעיף 232 לפקודת החברות, אשר החיל כללים מיוחדים לחיובה של חברה תובעת, במתן ערובה להוצאות הנתבע, כפי שהובהר בדברי ההסבר להצעת חוק החברות (תיקון), התשס"ב – 2002.

בתי המשפט

בשא 013221/07
בתיק עיקרי: א 000603/07
תאריך: 04/11/2007

בית משפט מחוזי חיפה
בפני: כב' הרשמת ת. שרון-נתנאל

הנחת המוצא היא, כי כאשר בחברה עסקינן, עלולים להיות קשיים בגביית הוצאות שייפסקו נגדה ולכן מועבר הנטל אל החברה, להוכיח כי יש ביכולתה לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדיון, וכבר נפסק בעבר, עוד בהיות סעיף 232 לפקודת החברות על מכונו, כי "קיימת חזקה שיש מקום לחייב חברה במתן ערובה להוצאות אלא אם כן קיימים נסיבות העניין טעמים לסתור" - ברע"א 544/89 אויקל תעשיות (1985) בע"מ נ' נילי מפעלי מתכת בע"מ פ"ד מ(1) 647.

הכלל הוא, חיוב חברה בהפקדת ערובה ואי חיובה הינו חריג. ראו, למשל: רע"א 6066/00 - חאלד אעדילי נ' חב' סלקום ישראל בע"מ; רע"א 3686/05 - גאלי אחזקות בע"מ נ' פרידמן חשורי חברה להנדסה ולבניה בע"מ.

"הרציונל העומד בבסיס הסמכות להטיל ערובה הוא למנוע תביעות סרק ובעיקר להבטיח את תשלום הוצאותיו של הנתבע, במיוחד כשנראה שסיכויי התביעה נמוכים" - רע"א 2146/04 מדינת ישראל נ' עזבון המנוח באסל נעים אברהים פ"ד נח(5) 865.

בצד זאת, יש ליתן משקל לזכות הגישה לערכאות, שהינה "זכות קונסטитуציונית מן המעלה הראשונה" - ע"א 733/95 ארפל נ' קליל תעשיות פ"ד נא (3) 577 ויש, איפוא, לאזן בין זכות הגישה לערכאות ובין האינטרס של מניעת תביעות סרק - רע"א 2808/00 שופרסל בע"מ נ' אורי יניב פ"ד נד(2) 845; רע"א 2083/06 צנטרוס מרכז תוכנה בע"מ נ' אופטיקה הלפרין בע"מ, בנוסף לזכותו של הצד שכנגד להיפרע הוצאותיו.

בבש"א (חיפה) 6191/04 - POLSKA ZEGLUGA MORSKA נ' החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ, בסעיף 12 להחלטה, דנה כבוד הנשיאה גילאור בהבדל שבין סעיף 232 לפקודת החברות, ובין סעיף 353א' לחוק החברות, וכך היא אומרת:

"הנה כי כן, בעוד שנוסחה המקורי של הצעת החוק דמה לסעיף 232 לפקודת החברות, אשר לפיו הותנה שיקול דעתו של בית המשפט לחייב חברה במתן ערובה בכך ש'ראה יסוד להניח, לפי עדות נאמנה, שהחברה לא תוכל לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדיון', הרי שנוסחה הסופי של הוראת סעיף 353א' לחוק החברות קובע כנקודת מוצא שיקול דעת רחב להורות לחברה לתת ערובה, אלא אם נסיבות העניין אינן מצדיקות זאת, או שהחברה הוכיחה כי יש ביכולתה לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדיון. בכך הבהיר המחוקק כי הנטל להוכיח את יכולתה של החברה לשלם את הוצאות הנתבע מוטל על כתפי החברה עצמה, ככל הנראה מן הטעם שהמידע הרלבנטי למצבה הכלכלי של החברה מצוי בראש ובראשונה בידיה. לפיכך, מקום בו נותרו כפית המאזניים מאוזנות

בתי המשפט

בית משפט מחוזי חיפה
בש"א 013221/07
בתיק עיקרי: א' 000603/07
תאריך: 04/11/2007
בפני: כב' הרשמת ת. שרון-נתנאל

לעניין זה ייטה בית המשפט לחייב את החברה במתן ערובה, אלא אם יסבור כי נסיבות העניין אינן מצדיקות זאת.

דומה כי הבהרה זו של המחוקק מציבה קושי פרשני חדש והוא - מה גדרו של שיקול הדעת מקום בו הוכיחה החברה כי ביכולתה לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדין. נראה כי המחוקק לא התכוון לשנות מהתכליות העומדות בבסיס הסמכות החוקית לחייב בעל דין במתן ערובה, והן: השאיפה למנוע תביעות סרק, והרצון להבטיח את יכולתו של הנתבע לגבות את הוצאותיו במידה ויזכה בדין (עניין אויכל; רע"א 8010/01 מימון נ' אלדן, תק-על 2002 (2) 1128; ע"א 2877/92 אל לטיף נ' מורשת בנימין למסחר ולבניה (קרני שומרון) בע"מ, פ"ד מז (3) 846; רע"א 7543/04 ליסטר נ' ליסטר ואח', תק-על 2004 (4) 51). מקום בו בית המשפט נדרש להפעלת הסמכות לחייב תובע במתן ערובה עליו לאזן בין זכותו החוקתית של התובע לפנות לערכאות ולממש את זכויותיו, לבין זכותו של הנתבע לגבות את הוצאותיו במידה ותידחה התביעה, תוך שהוא משווה לנגד עיניו את התכליות העומדות בבסיס הסמכות כפי שפורטו לעיל. לפיכך, כשם שבעניין אויכל צמצם בית המשפט העליון את תחולתו של סעיף 232 לפקודת החברות על חברות חסרות רכוש, תוך שאיפשר להן לסתור את החזקה הקיימת לחובתן (ד"ר שלמה לוין, תורת הפרוצדורה האזרחית - מבוא ועקרונות יסוד (תשנ"ט - 1999) בעמ' 35), כך אין מקום לקביעת כלל גורף ולפיו אין לחייב חברה במתן ערובה מקום בו הוכיחה כי היא בעלת רכוש. יש לבחון כל מקרה ומקרה לפי נסיבותיו."

בענייננו - טוענת המשיבה, כי מאז נאמרו על ידה הדברים אשר נאמרו במכתב בא כוחה ובכתב תביעתה, אשר הוגש ביום 10.6.07, דהיינו - לפני פחות מחמישה חודשים (!), השתפר מצבה הכלכלי פלאים וכי כיום מצבה איתן ואין כל חשש שמא לא תוכל לשלם הוצאות, ככל שייפסקו נגדה והיא נסמכת, בעיקר, על אישורו של רואה החשבון מטעמה, ללא שצירפה דוחות כספיים. סבורתני כי אין די בכך, במיוחד כאשר לא הובהר מהם אותם "חוזים לטווח ארוך", מתי נקשרה בהם המשיבה והכיצד השתפר מצבה פלאים, בתקופה כה קצרה. לענין חוסר פירוט מספיק ראו החלטתו של כבוד השופט יצחק כהן בבש"א (חיפה) 15767/06 - סופיריור כבלים בע"מ ואח' נ' Michael Wilson & partners Ltd, שם לא הסתפק ביהמ"ש בכך שהחברה ציינה "את העסקאות הבולטות בהן היתה מעורבת בשנה האחרונה, והפנתה לאזכוריה במדריכים משפטיים" ונתן משקל להעדרם של "עתונים קונקרטיים אובייקטיביים אודות גובה הכנסותיה, רווחיה מהפרוייקטים ומצבת הנכסים שבבעלותה". לעניין אי צירוף דוחות כספיים ראו: בש"א (רמלה) 1365/07 חברת וונדיג (2000) בע"מ נ' הצלמניה רעות בע"מ.

בתי המשפט

בשא 013221/07
 בתיק עיקרי: א 000603/07
 תאריך: 04/11/2007

בית משפט מחוזי חיפה
 בפני: כב' הרשמת ת. שרון-נתנאל

לפיכך, ומשלא שוכנעתי כי תוכל המשיבה לשלם הוצאות, בבוא יום פקודה (ככל שיבוא) ואף לאור כך שהתביעה מבוססת על טענות אשר מתייחסות לתקופה ארוכה בה התקיימו בין הצדדים יחסים חוזיים ואשר, לכאורה, הועלו ע"י המשיבה, לראשונה, רק לאחר סיום היחסים בין הצדדים, וסיכוייה, איפוא, אינם גבוהים ולכל היותר הם מאוזנים, סבורה אני שיש מקום לחייב את המשיבה במתן ערובה.

בקביעת גובה הערובה אתחשב בסכום התביעה, אולם גם בכך שמדובר בתביעה אשר נראה כי בירורה יהיה קצר ולא מכביד, ולפיכך אני מחייבת את המשיבה להפקיד ערובה להוצאות, במזומן או בערבות בנקאית, בסכום של 200,000 ₪.

על המשיבים להפקיד את הערובה בתוך 60 ימים, שאם לא כן תדחה התביעה, ללא כל התראה נוספת.

המשיבה תשלם למבקשת הוצאות בקשה זו בסך 7,500 ₪ בתוספת מע"מ כחוק.

המזכירות תביא את התיק לעיוני ביום 13.1.08.

המזכירות תמציא העתק החלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום כ"ג בחשוון, תשס"ח (4 בנובמבר 2007) בהעדר הצדדים.

ת. שרון-נתנאל, רשמת

סווי א.